

ПОБУДОВА ЗВІТУ З ЯКОСТІ ДЛЯ РІЧНОГО СТРУКТУРНОГО ОБСТЕЖЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ

Розглядаються аспекти побудови звіту з якості для річного структурного обстеження підприємств, першого звіту з якості в українській статистиці підприємств

Постановка проблеми. Якість статистичних даних – це найцінніше, що органи статистики можуть гарантувати користувачам їх даних. Вона в значній мірі обумовлює обґрунтованість прийняття управлінських рішень органами влади та суб'єктами підприємницької діяльності, сприяє статистичній свідомості суспільства, довірі статистиці. А тому інформування користувачів про якість даних є важливим елементом взаємовигідних стосунків статистики і суспільства, яке в ній зацікавлене. Інформація щодо якості даних має бути зрозумілою споживачам. Така інформація є важливою не тільки для оцінювання якості статистики держави, а також для можливості відповісти порівнянь з даними інших країн.

При описі якості даних важливо не тільки ідентифікувати фактори, які можуть вплинути на якість даних, а також проінформувати кінцевого користувача про можливий вплив цих факторів на статистичну інформацію, створену на основі цих даних.

Основною метою структурного обстеження підприємств є отримання даних про економічний стан, господарську діяльність підприємств для проведення аналізу структури економіки держави, розвитку підприємств різних видів діяльності, форм власності, розмірів.

Структурні обстеження підприємств є однією із складових комплексної взаємоуваної системи статистики підприємств. У загальній системі статистики підприємств їм належить основна роль у зборі інформації про стан економіки держави і вони являють собою одне із основних джерел статистичної інформації [1].

Отже, статистичні дані, отримані за результатами структурного обстеження підприємств, мають широке коло користувачів як внутрішніх (наприклад, національні рахунки чи галузеві статистики), так і зовнішніх (різноманітні міністерства, відомства, наукові установи тощо).

Таким чином, забезпечення інформацією щодо якості даних та статистичних показників річного структурного вибіркового обстеження малих підприємств є важливою задачею фахівців, що "виробляють" статистичні дані.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Різні країни мають різний підхід до інформування про якість даних. З 1988 року Статистичний офіс Швеції випускає річну доповідь стосовно якості даних, яка створює основу для зростання якості їхньої статистичної інформації [Anderson, Lindstrom and Lyberg, 1996]. Вона містить інформацію щодо зовнішніх факторів, які можуть впливати на якість статистичної інформації та засоби регулювання цих факторів. Ті важливі проблеми якості, що залишаються, реєструються спільно з будь-якими запланованими удосконаленнями, які впливатимуть на якість даних.

Інші статистичні агенції випускають "Профілі якості" (Quality Profiles), окрему доповідь, у якій зібрано в один документ інформацію по всіх аспектах якості даних [Kasprzyk & Kalton, 1997]. Прикладом такого профілю (сукупності параметрів) є профіль якості для обстеження американського житла [Chakrabarty & Togges, 1996]. Цей профіль якості включає розділи стосовно плану вибіркового обстеження, процедур збору даних, похибки невідповіді, похибок вимірювання, оброблення даних, зважування, відбору та порівняння даних обстеження з даними із зовнішніх джерел.

Статистичний офіс Великобританії підкреслив важливість приєднання до опису якості даних у своєму "Статистичному контрольному переліку якості" (Statistical Quality Checklist (GSS, 1997)). Цей буклет містить контрольний перелік інформації, що розповсюджується органами державної статистики та наводить приклади з публікацій Статистичного офісу Великобританії, які показують як ця інформація стосовно якості даних може бути надана користувачам.

У Статистичному офісі Великобританії з цим питанням виступають відділ аналітичних послуг, департамент соціальної безпеки та група соціальної та економічної статистики у своїй доповіді стосовно якості даних про розподіл доходів у Великобританії.

Євростат уклав договір з відділом методів та якості Статистичного офісу Великобританії, спільно з субпідрядниками із Статистичного офісу Швеції та університетами Саусгемптона та Баса щодо створення зразка звіту про якість статистичних даних статистики підприємництва.

Таким чином, у Євростаті ще у 1998 році була створена Робоча група з якості, а у 1999 – Експертна група з якості Європейської статистичної системи для створення рекомендацій щодо покращення якості. Рекомендації були впроваджені національними статистичними інститутами за підтримки Євростату.

Мета дослідження. Метою дослідження, викладеного в цій статті, є вивчення досвіду щодо оцінювання якості звітів з якості у національних статистичних розвинених країн, рекомендацій Євростату з цих питань, та на їх основі побудова звіту з якості для річного структурного обстеження підприємств усіх видів економічної діяльності.

Об'єктом дослідження виступає якість статистичних даних структурного обстеження підприємств.

Предмет дослідження складає методологія побудови звіту з якості для цього обстеження.

Методи дослідження. Теоретичною та методологічною основою дослідження є сучасні розробки провідних вчених та зарубіжних вчених у галузі статистики підприємств, статистики якості та у теорії вибіркового методу. У дослідженні використано діалектичний метод пізнання економічних явищ, загальнонаукові методи спостереження, порівняння, узагальнення, а також сукупність статистичних методів дослідження: вибіркового методу, узагальнюючих статистичних показників, зокрема середніх величин, показників варіації та ін.

Наукова новизна результатів дослідження полягає у виробленні методологічних підходів до побудови звіту з якості у структурній статистиці підприємств.

Викладення основного матеріалу дослідження. Аналіз значної кількості звітів з якості різних європейських статистичних агенцій дозволяє зробити висновок, що хоча звіти з якості є досить різноманітними, їх можна поділити на базові, підсумкові та повні.

Базовий звіт щодо якості – це поточна основна інформація щодо цільових характеристик якості результатів обстеження. Обсяг такого звіту є досить невеликим і розміщується зазвичай на кількох сторінках. Базовий звіт з якості має стандартизовану структуру та зміст для різних груп користувачів.

Підсумковий звіт щодо якості – більш детальна інформація щодо якості, яка містить опис змін методів, що застосовуються у обстеженні та методів оцінювання якості. Обсяг такого звіту може складати близько 5-15 сторінок. Цей звіт публікується окремо від результатів обстеження, а також розміщується на інтернет-ресурсі. Підсумковий звіт з якості може готуватися як в уніфікованому форматі, так і в унікальному за запитом певних категорій користувачів.

Повний звіт щодо якості готується в першу чергу для внутрішніх та для окремих категорій зовнішніх користувачів і містить найбільш повну інформацію щодо методів проведення даного обстеження, оцінювання та аналізу результатів, розрахунку показників якості і т.д.

Основними складовими звіту з якості є:

- вступ;
- релевантність;
- надійність (точність);
- своєчасність і пунктуальність;
- доступність і ясність;
- узгодженість (когерентність) і порівнянність;
- конфіденційність, прозорість та захист.

До вступу має включатись:

- коротка історія статистичного спостереження та його результатів;
- статистична область, до якої належать результати, і пов'язані статистичні результати;
- межі звіту з якості та посилання на пов'язані з ним звіти з якості;
- огляд усіх результатів, що отримуються завдяки статистичному процесу;
- посилання на іншу документацію, особливо методологічного характеру.

Структурне обстеження малих підприємств до недавнього часу проводилось суцільним чином, проте з 2008 року було впроваджено вибіркве обстеження. Оскільки для України досвід проведення вибіркових обстежень підприємств є порівняно новим, то доцільно було б здійснити опис методології цього вибіркового обстеження не у короткому вигляді у вступі, а більш детально другим розділом звіту з якості.

1. Релевантність – це ступінь, з яким статистичні результати задовольняють поточні та потенційні потреби користувачів. Релевантність залежить від того, чи потрібні користувачу показники оприлюднені та від того, чи задовольняє статистичний інструментарій, який при цьому використовувався (означення, класифікації та ін.), потреби користувачів.

До релевантності включають такі параграфи як:

- змістовний опис усіх статистичних результатів;
- означення цільових статистичних концепцій (сукупність, визначення одиниці спостереження і формули агрегування);
- інформація щодо повноти охоплення цільової сукупності;
- опис користувачів даних обстеження;
- опис усіх потреб користувачів;
- незадоволені потреби користувачів, включаючи причини, чому певні потреби не можуть бути задоволені;

- рівень задоволеності користувачів.

Рівень задоволеності може розраховуватись як відношення кількості статистичних показників, які можуть бути обчисленими, до кількості бажаних показників. Варто зазначити, що не усі статистичні показники мають однакову важливість. Тому при розрахунку цього показника корисно застосовувати зважування компонент.

Статистичну інформацію щодо діяльності підприємств, отриману із структурних спостережень, споживають як внутрішні, так і зовнішні користувачі.

Внутрішні користувачі інформації. Серед внутрішніх варто виділити:

- департамент макроекономічної статистики Держкомстату України, для якого дані структурного обстеження є вхідними для складання річних рахунків поряд з даними галузевих та тематичних обстежень, адміністративними даними;

- галузеві статистики, для яких дані структурного обстеження слугують контрольними цифрами для оцінки точності результатів обстежень, що ними проводяться;

- служба ведення статистичного реєстру одиниць, для якої структурне обстеження підприємств є інструментом актуалізації класифікаційних реквізитів одиниць, наповнення економічними показниками (кількості працівників, обсягу реалізованої продукції тощо) та їх періодичного поновлення.

Зовнішні користувачі інформації. Зовнішніми користувачами є:

- органи державного управління;
- міжнародні організації (ООН, ЄС, МОП та ін);
- науково-дослідні інститути;
- навчальні заклади;
- професійні об'єднання підприємців;
- засоби масової інформації;
- підприємства та фізичні особи.

Категорія зовнішніх користувачів інформації є найбільш вибагливою до якості статистичних даних. Наукові, науково-дослідні інститути, які для своїх досліджень використовують знеособлені дані по підприємствах, висувають, крім того, високі вимоги до якості, повноти та співставності мікроекономічної інформації (табл. 1).

Таблиця 1. Опис і класифікація зовнішніх користувачів

№	Класифікація користувача	Опис користувача
1	2	3
1	Міжнародні організації	Організація промислового розвитку ООН (ЮНІДО)
2		Офіційне бюро статистики Європейського Союзу (Євростат)
3		Міжнародний статистичний комітет співдружності незалежних держав (Статкомітет СНГ)
4		Міжнародний Банк Розвитку та Реконструкції (Світовий банк) (постійне представництво в Україні)
5		Міжнародний Валютний фонд (постійне представництво в Україні) та інші
6	Органи державного управління	Секретаріат Президента України
7		Верховна Рада України
8		Секретаріат Кабінету Міністрів України
9		Міністерство економіки України
10		Міністерство фінансів України
11		Міністерство праці та соціальної політики України
12		Міністерство освіти та науки України
13		Міністерство аграрної політики України
14		Міністерство промислової політики України
15		Міністерство регіонального розвитку та будівництва України
16		Національний банк України
17		Рада національної безпеки і оборони України
18		Державне казначейство України
19		Фонд державного майна України
20		Антимонопольний комітет України
21		Рахункова палата України
22		Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва
23		Державне агентство України з інвестицій та інновацій
24	Державна податкова адміністрація України та інші	

Продовження табл. 1

1	2	3
25	Соціальні організації	Федерація професійних спілок України
26		Асоціація міст України та інші
27	Науково-дослідні установи	Національний інститут проблем міжнародної безпеки РНБО України, інститут економіки та прогнозування НАН України, Рада по вивченню продуктивних сил НАН України, Національний інститут стратегічних досліджень, Науково-дослідний економічний інститут, Національний науковий центр "Інститут аграрної економіки", Український інститут науково-технічної і економічної інформації, Науково-дослідний інститут будівельного виробництва та інші
28	Навчальні заклади	Національна академія державного управління при Президентові України, Державна академія статистики, обліку та аудиту та інші
29	Бібліотеки	Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського, Національна парламентська бібліотека України, Державна наукова установа "Книжкова палата України ім. Івана Федорова та інші
30	Засоби масової інформації	Журнали, газети та інші
31	Підприємства	Підприємства та фізичні особи

Щодо рівня задоволеності користувачів, то це питання потребує більш детального дослідження, зокрема опитування користувачів.

2. Надійність статистичних результатів – це ступінь близькості оцінок реальним значенням. Надійність часто виступає як синонім точності і передбачає розрахунок різноманітних похибок обстеження. Наразі виділяють декілька типів похибок, що мають місце на різних стадіях статистичного спостереження, проте типологія похибок ще розвивається. Похибки поділяються на вибіркові та невивіркові. У свою чергу невивіркові похибки поділяються на:

- похибки охоплення;
- похибки вимірювання;
- похибки невідповідей;
- похибки обробки.

Надійність має супроводжуватись методологічними поясненнями. Опис методологічних положень має дві мети. По-перше, щоб користувачі були впевнені у тому, що застосована методологія відповідає найкращій практиці та загальноприйнятим стандартам. По-друге, для того, щоб користувачі могли краще розуміти окремі оцінки якості, що стосуються джерел похибок.

При описі надійності обов'язково необхідно присвятити окремий параграф для опису загальної (сумарної) надійності. У цьому параграфі описують:

1. Методологічні пояснення, надання яких має на меті (1) оцінити чи це відповідає загальноприйнятим стандартам і найкращій практиці і (2) надати можливість читачеві розуміти зміст похибок.

2. Визначення головних джерел похибок для цільових змінних.

3. Сумарна оцінка всіх джерел похибок, приділяючи більшу увагу основним показникам.

4. Оцінка потенціального зміщення (значення і порядок величини) для кожного основного індикатора в кількісних або якісних термінах.

Вибіркові похибки повинні бути відображені у звіті для усіх оцінок вибіркового статистичного спостереження. Суттєві похибки, обчислення яких має наукову основу, повинні бути надані у кількісній формі разом з формулами оцінювання і обчислення дисперсії.

Стандартна (середня) похибка є корінь квадратний з дисперсії оціночної функції. Зазвичай стандартна похибка непридатна для використання через те, що її інтерпретація не є очевидною для середнього користувача.

Коефіцієнт варіації (coefficient of variation = CV) визначається як стандартна похибка поділена на очікуване значення оціночної функції. Тобто це є відносна стандартна похибка. Її обчислення рекомендується для додатних кількісних показників, і не рекомендується для відносних величин, особливо часток, величин динаміки, тому що в цих випадках дуже легко неправильно зрозуміти її зміст. Вона також не застосовується для оцінок, що можуть набувати негативних значень, таких як прибутки, чистий експорт-імпорт і т. і.

Довірчий інтеграл – це інтеграл, що покриває реальне значення показника з певною ймовірністю. Для основних показників вибіркової похибки повинна виражатися у вигляді довірчого інтервалу, оскільки це найбільш досконалий і зрозумілий спосіб представлення вибіркової варіації.

При обстеженні підприємств, особливо при оцінюванні великих додатних показників (наприклад, виробництво, оборот, експорт і т.д.) найкращим способом вираження вибіркової похибки є коефіцієнт варіації. Розмір вибіркової похибки пов'язаний з розміром вибірки для області (домени), до якої відносяться оцінки, тому для великих таблиць з багатьма клітинками може бути переважання при оцінюванні коефіцієнта варіації у кожній клітинці. У цьому випадку їх краще подавати у окремій таблиці.

Похибки охоплення (або похибки основи) виникають через викривлення між сукупністю основи і цільовою сукупністю. Розрізняють три типи похибок охоплення:

- недоохоплення: коли не усі одиниці цільової сукупності присутні у основі;
- недоохоплення: коли є такі одиниці основи, що не належать цільовій сукупності;
- подвійний облік: коли одиниці цільової сукупності представлені в основі два і більше разів.

До параграфу Похибок охоплення включається:

- кількісна інформація щодо на охоплення і подвійних рахунків;
- оцінка, переважно кількісна, ступеня недоохоплення і ризиків зміщення, пов'язаних з ним;
- заходи щодо зниження недоохоплення і пов'язаних з ним ризиків зміщення;
- інформація щодо основи: період часу, що відповідає зібраним даним, дії з активізації, і посилення на інші документи, щодо якості основи.

Похибки вимірювання – це похибки, що виникають протягом періоду збору даних і призводять до реєстрації значень показників, що відрізняються від реальних. Сюди включається:

- розпізнавання і загальна оцінка основних ризиків в результаті похибок вимірювання;
- якщо це можливо, оцінки, що базуються на порівняннях з зовнішніми даними, повторними опитуваннями чи дослідженнями;
- інформація щодо частки неузгодженостей при редагуванні даних;
- розробка дизайну запитувальника та його тестування, інформація стосовно навчання реєстратора та інша робота щодо зменшення похибок;
- запитувальники повинні бути надані в додатках (якщо вони дуже довгі, подається гіперпосилання).

Похибки пов'язані з відсутністю відповідей бувають двох типів:

- повні невідповіді – коли відсутні дані по одиниці сукупності;
- часткові невідповіді – коли відсутні дані не для одиниць сукупності, а лише для деяких показників у анкеті.

У цей параграф варто включити:

- рівні невідповідей в цілому для важливих під сукупностей;
- рівні невідповідей для основних показників;
- невідповіді за причинами виникнення;
- якісна характеристика ризиків зміщення, спричиненого невідповідями;
- заходи щодо зниження кількості невідповідей;
- методи обробки невідповідей на стадії оцінювання.

Похибки обробки виникають між збором первинних даних та початком їх аналізу, коли дані підлягають різноманітним перевіркам, редагуванню, кодуванню, імпутації і т.д.

Вплив редагування можна оцінити, якщо порівняти дані до і після редагування. Сумарний чистий вплив редагування можна оцінити обчисленням характеристик та цих двох масових даних.

У структурному обстеженні малих підприємств перш за все оцінювався рівень невідповідей у цілому, за регіонами та видами економічної діяльності. Загальний рівень невідповідей складає 13,5 %. Найбільший рівень невідповідей зареєстрований у м. Севастополь та Миколаївській області – близько 25 %. Найнижчим він є у Хмельницькій та Львівській областях – не перевищує 6 %.

Рівень невідповідей за різними даними економічної діяльності змінюється від 9 % для виробництва та розподілення електроенергії, газу та води, до 19,4 % у освітній сфері.

Невідповіді аналізувались також за причинами появи, для цього була розроблена типологія причини невідповідей, яка включає 16 пунктів. Деталізовані інформація за причинами невідповідей дозволяє виявити одиниці поза полем обстеження, наявність яких може спотворювати результати обстеження.

Похибка оцінок на національному рівні є низькою – 0,48 % для обсягу реалізованої продукції та 0,27 % для кількості найманих працівників. Коефіцієнти варіації обсягу реалізованої продукції та кількості працівників досить щільно пов'язані між собою – коефіцієнт кореляції між ними складає 71 %. Коефіцієнт варіації є меншим для регіонів з великою кількістю підприємств і навпаки, є більшим для малих регіонів. Так, коефіцієнт варіації оцінок для м. Києва є найменшим – 0,7 % для обсягу реалізованої продукції та 0,6 % для кількості найманих працівників. Найбільші коефіцієнти варіації були отримані для Хмельницької, Кіровоградської та Херсонської областей.

Щодо надійності показників за видами економічної діяльності, то найбільш точні результати отримані для підприємств торгівлі; ремонту автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку – 0,7 % для обсягу реалізованої продукції та 0,4 % для кількості найманих працівників. Найменш точними є значення для готелів та ресторанів. Коефіцієнти варіації для цього виду економічної діяльності складають 5,3 % та 2,1 % відповідно.

Своєчасність – це проміжок часу між подією або явищем, що описують статистичні дані та їх готовністю (оприлюдненням).

Пунктуальність – це часовий лаг між датою публікації та запланованою датою, яка була наведена в офіційному календареві, відповідно до нормативних документів чи попередній узгодженості серед партнерів.

3. Своєчасність і пунктуальність

Своєчасність – це проміжок часу між подією або явищем, що описують статистичні дані та їх готовністю (оприлюдненням).

Пунктуальність – це часовий лаг між датою публікації та запланованою датою, яка була наведена в офіційному календареві, відповідно до нормативних документів чи попередній узгодженості серед партнерів.

Індикатори якості, що використовуються при оцінці своєчасності і пунктуальності:

- часовий лаг між кінцем звітної періоду і датою першого оприлюднення – кількість днів від останнього дня звітної періоду до дня публікації попередніх результатів.

- часовий лаг між кінцем звітної періоду і датою кінцевих результатів – кількість днів від останнього дня звітної періоду до дня публікації кінцевих результатів.

- пунктуальність публікації – кількість днів між датою, на яку повинна бути публікація, і реальною датою.

Файл мікроданих за результатами структурного обстеження без уточненого основного виду економічної діяльності готується протягом 5 місяців. Остаточні дані за результатами спостереження (з уточненим основним видом економічної діяльності) готові до оприлюднення через 10 місяців від закінчення звітної періоду.

Основні показники малих підприємств друкуються у збірнику "Діяльність малих підприємств" через 48 тижнів та у збірнику "Діяльність підприємств – суб'єктів підприємницької діяльності" через 46 тижнів.

Дати надання даних та публікації інформації затверджені у Плані державних статистичних спостережень.

На офіційному сайті Держкомстату України розміщені "Каталог статистичних видань", у якому наведено перелік та терміни підготовки статистичних збірників за матеріалами структурного вибіркового обстеження, а також "Графік оновлення матеріалів веб-сайту Держкомстату України", в якому зазначені терміни розміщення на сайті основних результатів обстеження та доповідей.

Публікація статистичних даних річного структурного обстеження підприємств відбувається своєчасно згідно з графіком, затвердженим планом державних статистичних спостережень.

4. Доступність і ясність

Доступність статистичних результатів – це міра легкості, з якою користувачі можуть отримувати результати. Вона характеризує фізичні умови, при яких користувачі можуть отримати дані: місце отримання, порядок замовлення, час підготовки замовлення, політика ціноутворення, маркетингові умови (авторське право тощо), наявність макро та мікро даних, можливість отримання даних у різних форматах (паперові носії, електронні носії, CD-ROM, Інтернет і т. д.).

Ясність статистичних результатів – це міра легкості, з якою користувачі можуть розуміти дані. Вона характеризує інформаційне середовище, в якому представлені дані. Чи мають дані супровід відповідними метаданими, чи використовуються ілюстративні матеріали, наприклад, графіки або карти, чи наведена інформація щодо надійності даних (у тому числі деякі обмеження у використанні) і ступеня додаткової підтримки даних їх виробником.

У цьому розділі варто навести:

1. Опис умов доступу до даних: медіа, підтримка, цінова політика, можливі обмеження і т. д.

2. Загальний опис інформації (метаданих), що супроводжує статистичні показники (документація, пояснення, обмеження якості і т. д.).

3. Опис повинен бути зрозумілим усім користувачам і приймати до уваги їх потреби.

4. Короткий опис оберненого зв'язку з користувачами щодо доступності та ясності.

Результати структурного обстеження підприємств доступні для користувачів у паперовому вигляді (публікації – статистичні збірники), електронному вигляді, та у вигляді файлів мікроданих.

Основна інформація публікується у статистичних збірниках "Діяльність малих підприємств", "Діяльність підприємств – суб'єктів підприємницької діяльності" у розрізах видів економічної діяльності (на рівні класів за Класифікатором видів економічної діяльності), 27 регіонів України, формами господарювання (за Класифікатором організаційно-правових форм господарювання). У публікаціях наведені основні визначення та терміни, що використовувались у публікації. Матеріал викладено у найбільш зручній для користувачів формі – в табличному та графічному вигляді.

Ці статистичні збірники в паперовому вигляді надсилають користувачам поштою за затвердженим переліком розсилки. В електронному вигляді доступ до них користувачами здійснюється засобами Інтернет.

Основні показники обстеження також наводяться у Статистичному щорічнику України.

5. Узгодженість (когерентність) і порівнянність

Узгодженість (когерентність) – це ступінь, з яким в статистичних процесах, у результаті яких вироблені статистичні дані, використовувались ті самі концепції – класифікації, визначення і цільові сукупності та гармонізовані методи. Вона показує, в якій мірі дані, отримані із різних джерел, можуть поєднуватись для різних цілей.

Порівнянність – це особливий випадок узгодженості, коли статистичні результати відносяться до тих самих показників і метою є порівняння їх у часі, за регіонами чи іншими доменами.

За рекомендацією Євростату у звіті з якості повинні бути наступні індикатори:

- довжина зіставних часових рядів. Визначається як кількість років (кварталів, місяців) від останнього розриву

Таблиця 2. Система складових інформацій для оцінки її узгодженості та порівнянності

Загальне
• Короткий опис усіх концептуальних та методологічних елементів метаданих, що можуть впливати на узгодженість та порівнянність
• Оцінка (переважно кількісна) можливого впливу кожної повідомленої відмінності на значення результатів
• Відмінності між статистичним спостереженням і відповідним європейським нормативом / стандартом
Порівнянність у часі
• Звітні періоди, у яких були розриви рядів, їх причини та обробка
Порівнянність за регіонами
• Кількісна оцінка порівнянності між регіонами, що базується на (зважаючи) кількості різниць між елементами метаданих
Внутрішня узгодженість
• Відсутність узгодженості всередині самого статистичного спостереження
Узгодженість з національними рахунками
• Результати порівняння з основою системи національних рахунків і оберненим зв'язком з національними рахунками щодо узгодженості і питань надійності
Узгодженість зі статистичними даними, отриманими з різних джерел
• При комбінуванні статистичних результатів з різних спостережень, обмеження, спричинені узгодженістю
Дзеркальна статистика
• Оцінка розбіжностей (якщо вони є)

Результати структурного спостереження підприємств узгоджені з даними фінансової звітності.

6. Конфіденційність, прозорість та захист

Згідно зі статтею 21 Закону України "Про державну статистику" органи державної статистики надають гарантії щодо забезпечення конфіденційності статистичної інформації. "Первинні дані, отримані органами державної статистики від респондентів під час проведення статистичних спостережень, а також адміністративні дані щодо респондентів, отримані органами державної статистики від органів, що займаються діяльністю, пов'язаною із збиранням та використанням адміністративних даних, є конфіденційною інформацією, яка охороняється Законом і використовується виключно для статистичних цілей у зведеному знеособленому вигляді. Поширення статистичної інформації, на підставі якої можна визначити конфіденційну статистичну інформацію щодо конкретного респондента, забороняється". Виключенням є інформація, зазначена у статті 22 цього Закону. Відповідно до Закону України "Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення" порушення порядку використання конфіденційної інформації тягне за собою накладення штрафу.

Згідно з Положенням про Державний комітет статистики України Держкомстат забезпечує повноту, надійність, об'єктивність, цілісність статистичної інформації, її адекватність соціально-економічним явищам і процесам; забезпечує гласність і відкритість статистичної інформації та методології; проводить прес-конференції, семінари з користувачами статистичної інформації.

Крім того, відповідно до Положення Держкомстат забезпечує згідно із законодавством збереження та захист статистичної інформації, дотримання її конфіденційності.

в часовому ряді певного показника. Якщо в часовому ряді розривів не було, то показник розраховується як кількість років (кварталів, місяців) з початку часового ряду. Показник рекомендується розраховувати щорічно;

- кількість зіставних часових рядів. Цей показник є додатковим до попереднього і може бути розрахований для множини показників. Теж рекомендовано розраховувати щорічно;

- рівень відмінностей концепцій та методів від Європейських норм. Планується Євростатом для використання в майбутньому за інформацією по країнах щодо наявності відмінностей концепцій та методів, що використовуються при отриманні певної інформації (для певного джерела інформації), від Європейських норм. У таблиці 2 наведені бажані пункти інформації щодо узгодженості та порівнянності.

Висновки та перспективи подальших досліджень.

Методологічні аспекти побудови звіту з якості, описані у статті, можуть бути покладені в основу методики побудови звіту з якості, розробка якої планується у 2010 році. На основі проведених досліджень був розроблений проект звіту з якості за 2008 рік та модель звіту з якості для річного структурного обстеження малих підприємств усіх видів економічної діяльності, що є уніфікованою базою для подальших звітів з якості.

Список використаної літератури:

1. Васечко О.О. Методологічні засади статистики підприємств: Монографія. – К.: ІВЦ Держкомстату України, 2005. – С. 296.
2. Виллебоордсе А. Руководство по планированию и проведению статистических обследований предприятий. – Люксембург: Евростат, 1999. – С. 209.
3. Methodological documents. Handbook for quality reports. – Eurostat, Luxembourg, 2009. – p. 137.
4. Methodological documents. Handbook "How to make a quality report". – Eurostat, Luxembourg, 2003. p. 11.
5. Methodological documents. Quality measures for economic indicators. – Eurostat, Luxembourg, 2005. – p. 19.
6. Methodological documents. Standart report. – Eurostat, Luxembourg, 2003. – p. 19.
7. Quality Guidelines for Official Statistics 2nd Revised Edition. – Helsinki. – 2007. – p. 138.

ГОНЧАР О.В. – кандидат економічних наук, доцент Державної академії статистики, обліку і аудиту Держкомстату України, завідувача сектором методології вибіркового спостережень НТК статистичних досліджень